

**A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
10/2023. (V. 22.) számú határozata**

**a Magyar Tudományos Akadémia Vagyongazdálkodási irányelveinek
közzétételéről**

- I. A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése a 28/2023. (V. 9.) számú határozatával jóváhagyta a Magyar Tudományos Akadémia Vagyongazdálkodási irányelveit.
- II. A Vagyongazdálkodási irányelveket az Akadémiai Értesítőben, a Magyar Tudományos Akadémia Titkárságának intranetén, illetve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseinek megfelelően a Magyar Tudományos Akadémia honlapján kell közzétenni.
- III. A Magyar Tudományos Akadémia Vagyongazdálkodási irányelveinek közzétételére vonatkozó jelen határozatot a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 14. §-ában biztosított felhatalmazás alapján adom ki.

Freund Tamás s.k.
az MTA elnöke

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VAGYONGAZDÁLKODÁSI IRÁNYELVEI

I

Bevezetés

A Magyar Tudományos Akadémia (továbbiakban: Akadémia) rendkívüli közgyűlése 2019. december 2-án fogadta el az Akadémia megújult küldetését, amely rögzíti, hogy „az Akadémia célja hozzájárulni az ország helyzetének és biztonságának erősítéséhez, a magyar nép életfeltételeinek, tudásának és képességeinek javításához.” Az akadémiai célok eléréséhez indokolt megújítani az Akadémia vagyongazdálkodását annak érdekében, hogy az Akadémia vagyona a jövőben növekvő mértékben tudjon hozzájárulni az Akadémia feladatainak ellátásához.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (MTAtv.), valamint a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: KFI tv.) 2019-es módosítása az Akadémia kutatóhálózatának 2019-es fenntartó változását és a kutatóhálózattal kapcsolatos közfeladatoknak az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (továbbiakban: ELKH) részére történő átszervezését eredményezte, amely jelentősen megváltoztatta az Akadémia szervezetét és a vagyongazdálkodási feladatait. Ezen változások szükségessé tették az Akadémia Közgyűlése által 2012. május 8-án jóváhagyott Vagyongazdálkodási irányelvek felülvizsgálatát.

2

Általános vagyongazdálkodási elvek

- 2.1 Az MTA köztestületének vagyona magántulajdon, amely nem tartozik sem a nemzeti, sem az állami vagyon körébe, és megilleti az Alaptörvény szerinti tulajdonvédelem.
- 2.2 Az Akadémia vagyongazdálkodásának célja, hogy vagyonát fenntartsa, megőrizze és gyarapítsa, és az akadémiai vagyont és annak hozadékát a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény és az Alapszabály szerint a tudomány hosszú távú szolgálata érdekében használja.
- 2.3 Az Akadémia a vagyonát hatékonyan és az erkölcsi-szakmai tisztességnek megfelelően használja és hasznosítja.
- 2.4 Az Akadémia vagyongazdálkodási tevékenysége során szem előtt tartja a tudomány támogatását és az intézmény nemzeti küldetésért. Vagyonával való gazdálkodása nem veszélyeztetheti az intézmény jóhírét.
- 2.5 Az Akadémia törekszik a vagyonával való gazdálkodás során az eredményes gazdálkodás kialakítására, vagyonának növelésére és az Akadémia érdekeinek a védelmére. Az Akadémia szerveinek ezért a tulajdonosi érdekeket képviselő, korszerű, kontrolling szemléletű és hatékony vagyongazdálkodást kell folytatniuk egységes felügyelet mellett.

- 2.6 Az Akadémia vagyongazdálkodási rendszerének eredményes működtetéséhez biztosítani kell a feladatai ellátáshoz szükséges szervezetet, szakemberállományt, belső szabályozást és az akadémiai célokat támogató teljesítménymérési rendszert és ösztönzők körét.
- 2.7 Az Akadémia vagyongazdálkodási és vagyonkezelési tevékenységének nyomon követése, a vagyonelemek nyilvántartása, a tulajdonosi döntések végrehajtásának ellenőrzése és a vagyongazdálkodással kapcsolatos információk biztosítása az akadémiai testületek és vezetők számára az MTA Titkársága át nem adható feladatköre.
- 2.8 Az Akadémia az akadémiai feladatokat nem szolgáló vagyonelemeinek körét, hasznosíthatóságát és szükségességét rendszeresen felülvizsgálja, a gazdaságosan nem hasznosítható és elavult vagyonelemeket piaci alapon értékesíti. Az Akadémia az értékesítésből származó bevételeket a jogszabályok által megengedett keretek között vagyongazdálkodási szabályzata mentén fekteti be, hozzájárulva a tudomány és a tudós társadalom támogatásához.
- 2.9 Az Akadémia intézményeinek elhelyezése és működtetése elsődlegesen az Akadémia tulajdonában álló ingatlan- és ingó vagyonelemek rendelkezésre bocsátásával, illetve az Akadémia saját szervezetei által nyújtott szolgáltatások igénybevételével történik.
- 2.10 Az Akadémia törekszik arra, hogy intézményei részére mindenkor korszerű és hatékony működési feltételeket biztosítson.
- 2.11 Az akadémiai vagyongazdálkodás részletes szabályozásának kialakítása során alapvető elvárás, hogy a szabályozás törekedjen az egyszerűsége, és segítse elő a hatékony gazdálkodást.
- 2.12 Az akadémiai vagyongazdálkodással kapcsolatos hatásköröket és folyamatokat oly módon kell meghatározni, hogy a döntésért és döntéselőkészítésért való felelősség egyértelműen meghatározott, gyakorlati szemléletű, ellenőrizhető és számonkérhető legyen.
- 2.13 Az Akadémia vagyongazdálkodásában szerepet vállalók a tulajdonos köztestület bizalmára méltó módon kell eljárjanak.

3

Ingtalannal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 3.1 Az Akadémiának mindenkor az ingatlanok korszerű műszaki állapotának elérésére, annak fenntartására és az ingatlanok folyamatos állagmegóvására kell törekednie.
- 3.2 Az Akadémia ingatlanjai hasznosítását kihasználtság, eredményesség és más teljesítménymutatók alapján folyamatosan ellenőrzi, amelyekhez a használó intézmények rendszeresen adatokat szolgáltatnak. Az Akadémia meghatározza és rendszeresen felülvizsgálja az ingatlanok hasznosítására vonatkozó mutatókkal kapcsolatos célkitűzéseit.
- 3.3 Az Akadémia tulajdonában álló ingatlanon új épület, építmény építése vagy meglévő épület, építmény bővítése, átalakítása, felújítása, bontása csak az MTA elnökének előzetes engedélyével végezhető.

- 3.4 Akadémiai tulajdonú ingatlanon új épület földhivatali nyilvántartásba vétele az Akadémia elnökének engedélyével történik.
- 3.5 Az Akadémia az osztatlan közös tulajdonú ingatlanok esetén használati megállapodás kötésére törekszik az adott ingatlan többi tulajdonosával.
- 3.6 Az Akadémia tulajdonában álló ingatlanvagyon három fő csoportba sorolható:
  - 3.6.1 Az Akadémia saját intézményrendszere által használt ingatlanok, ingatlanrészek;
  - 3.6.2 Az Akadémia által szabadon hasznosítható ingatlanok, ingatlanrészek;
    - (a) a magyar tudományos közösség közvetlen támogatása érdekében hasznosított ingatlanok, ingatlanrészek;
    - (b) jövedelemtermelés céljából, piaci alapon hasznosítható ingatlanok, ingatlanrészek;
  - 3.6.3 Az ELKHT irányítása alatt álló kutatóhelyek részére ingyenes használatba adott ingatlanok, ingatlanrészek.
- 3.7 Az ingatlangazdálkodásra és azon belül a 3.6 pont szerinti ingatlankategóriákra vonatkozó részletes elveket és szabályokat a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.

4

A pénzgazdálkodás elvei

- 4.1 Az Akadémia vagyongazdálkodása során az akadémiai vagyon kezeléséhez szükséges likviditás állandó biztosítása szükséges a hatékonyság, gazdaságosság és eredményesség érdekében.
- 4.2 A vagyon kezeléséhez szükséges likviditáson felül az Akadémia szabad pénzeszközeinek lekötése olyan befektetésekbe történhet, amelyek biztosítják az akadémiai vagyon értékének megőrzését, gyarapítását.
- 4.3 A hatékony gazdálkodás és a pénzügyi eredmény maximalizálása érdekében az Akadémia szabad vagy egy évnél rövidebb időre befektetett pénzeszközeit az MTA Titkárságán vagy kizárólagos tulajdonú gazdasági társaságain keresztül kezeli.
- 4.4 Az Akadémia pénzgazdálkodásának részletes szabályait a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.

5

A pénzügyi befektetésekkel kapcsolatos gazdálkodás elvei

- 5.1 Az Akadémia pénzügyi befektetéseit futamidőhöz és teljesítménymutatókhoz kell kötni a várható hozam és kockázat mérlegelésével.
- 5.2 A befektetések szerződéses feltételeinek kidolgozásánál törekedni kell az Akadémia vagyonának védelmét biztosító megállapodásokra.

- 5.3 Az akadémiai tulajdonban lévő pénzügyi befektetéseket szakmai és pénzügyi szempontból folyamatosan értékelni kell, és szükség esetén javaslatot kell tenni a portfólió egyes elemeinek értékesítésére, vagy annak bővítésére.
- 5.4 A hatékony gazdálkodás és a pénzügyi eredmény maximalizálása érdekében az Akadémia az egy éven túli pénzügyi befektetéseit az MTA Titkárságán vagy kizárólagos tulajdonú gazdasági társaságain keresztül is kezelheti.
- 5.5 A pénzügyi befektetésekről szóló részletes szabályokat a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.

6

A társasági részesedésekkel kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 6.1 Az Akadémiának a gazdasági társaságokban való befektetési célú résztulajdonosi részvétele esetén külön megállapodásban kell rendezni a tulajdonosok közötti vagyoni és irányítási viszonyokat, amely során biztosítani kell az Akadémia vagyonának védelmét és a befektetés jövedelmezőségét. Amennyiben az Akadémia kisebbségi részesedést szerez vagy kisebbségi részesedéssel rendelkezik az adott gazdasági társaságban, akkor az Akadémiának törekedni kell az Akadémia jogait és vagyonát védő kisebbségutajdonos-védő rendelkezéseket tartalmazó megállapodások megkötésére.
- 6.2 Gazdasági társaságot alapítani vagy abban részesedést szerezni a közfeladatok ellátásának elősegítése, alátámasztása, illetve a gazdálkodás eredményességének növelése érdekében lehet. Alapításkor és belépéskor a többségi tulajdon megszerzésére kell törekedni, indokolt esetben azonban a kisebbségi részvételt is engedélyezhet az Akadémia elnöke.
- 6.3 Az akadémiai tulajdonban lévő társaságok működését szakmai és pénzügyi szempontból rendszeresen értékelni kell, és szükség esetén javaslatot kell tenni a tulajdon értékesítésére, vagy bővítésére. Ez különösen akkor indokolt, ha a társaság az Akadémia szellemiségével össze nem egyeztethető tevékenységet folytat vagy tartósan veszteséget termel.
- 6.4 A hatékony gazdálkodás és a pénzügyi eredmény maximalizálása érdekében az Akadémia társasági részesedéseit elsődlegesen saját tulajdonú gazdasági társaságán keresztül kezeli.
- 6.5 A társasági részesedések kezelésére vonatkozó részletes szabályokat a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza

7

Az ingóságokkal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 7.1 Az Akadémia a tulajdonában álló ingóságokkal általános vagyonkezelési elvei alapján gazdálkodik.
- 7.2 Az Akadémia az MTA Titkársága útján gondoskodik az ingóságok transzparens, valós értéket közvetítő nyilvántartásáról.

- 7.3 Ingóság beszerzését minden esetben az akadémiai célokhoz szükséges rögzíteni. Kizárólag olyan eszköz beszerzése elfogadott, amelynek beszerzése és funkciója az Akadémia vagyoni helyzetével, feladataival és jó hírével összeegyeztethető.
- 7.4 Az ingóságok ingyenes használat jogcímén használatba adhatók az Akadémia kijelölt szerveinek, valamint az ELKHT irányítása alatt álló kutatóhelyeknek.
- 7.5 Az ingóságok kezelésére vonatkozó részletes szabályokat a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.

8

Kulturális javakkal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 8.1 Az Akadémia a tulajdonában álló kulturális javak, köztük nemzeti jelentőségű, védett műtárgyak, tudomány- és művészettörténeti jelentőségű tárgyak, muzeális könyvek és kéziratok esetében a tulajdon megőrzése, állagának és értékének megóvása, tudományos és kulturális értékeinek széles körű bemutathatósága és kutathatóságának biztosítása érdekében gazdálkodik a vagyonával.
- 8.2 Az Akadémia a tulajdonában álló kulturális javak esetében kiemelt figyelmet fordít arra, hogy azok a magyar nemzet közössége számára hozzáférhetőek legyenek.
- 8.3 Az Akadémia kulturális javait gyűjteményekbe rendezve kezeli.
- 8.4 Az akadémiai gyűjtemények kezelésével megbízott szervezetek a kezelésükbe adott vagyontárgyakról egységes szakmai szempontok szerinti nyilvántartást vezetnek, azok megőrzéséről, széleskörű hozzáférhetőségéről, kutathatóságáról saját hatáskörben gondoskodnak.
- 8.5 Az akadémiai gyűjtemények gyűjtőkörébe tartozó témákban a gyűjtemények vezetői gondoskodnak a gyűjtemény bővítéséről, újabb elemeinek feltárásáról és javaslatot tesznek azok védetté nyilvánítására.
- 8.6 Az Akadémia a kulturális javakkal kapcsolatos tulajdonosi érdekeit az MTA Titkársága útján érvényesíti.
- 8.7 Az ingóságok közé sorolt kulturális javak és műkincsek számviteli nyilvántartását az MTA Titkársága, a szakmai követelményeknek megfelelően a gyűjteményt kezelő szakmai szervezet végzi. A két rendszer összhangját biztosítani szükséges.
- 8.8 Az akadémiai könyvvagyon, valamint levéltári és kéziratári dokumentumvagyon kezeléséért, hasznosításáért és nyilvántartásáért a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ felel saját szabályzatai szerint és az Akadémia rendelkezései szerint. A könyvvagyon kezelésétől elvárt a vagyontömeg védelme mellett a magyar nemzet közössége számára való hozzáférhetőség biztosítása.
- 8.9 A kulturális javakkal való gazdálkodás részletes szabályait a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.

A szellemi tulajdonnal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 9.1 Az akadémiai vagyon speciális eleme a szellemi tulajdon, beleértve a kutatási, fejlesztési vagy művészeti tevékenység eredményeképpen létrejött vagy megvásárolt iparjogvédelmi vagy szerzői jogi védelemre alkalmas kutatási eredmények, szellemi és művészeti alkotások, adatbázisok körét.
- 9.2 Az Akadémia törekszik egy olyan szellemi tulajdonkezelési rendszer kialakítására, ami tervezhetővé, hatékonyan menedzselhetővé és hosszú távon gazdaságossá teszi az Akadémia költségvetési szervein vagy a részvételével működő gazdasági társaságakon belül vagy az Akadémia egyéb módon történő közreműködésével keletkező szellemi alkotások oltalomban részesítését és hasznosítását.
- 9.3 Abban az esetben, ha az Akadémia más szervezetekkel együttesen vesz részt olyan szellemi alkotás létrehozásában, amely megfelelő oltalomban részesítve hasznosíthatóvá válik, arra kell törekednie, hogy az esetleges jövedelemből a hozzájárulásával arányos részesedést szerezzen.
- 9.4 Az Akadémiának meg kell teremtenie a szellemi alkotásokhoz kapcsolódó személyes érdekeltségi rendszert és a szellemi tulajdon megfelelő hasznosításának keretrendszerét.
- 9.5 A szellemi tulajdonnal történő gazdálkodásra vonatkozó részletes szabályokat a Szellemi Tulajdonkezelési Szabályzat tartalmazza.

10

A magánfelajánlásokkal, adományokkal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 10.1 Az Akadémia elősegíti az adományok, magánfelajánlások Akadémia részére történő juttatásának felkutatását, megszervezését és biztosítását a tudomány támogatása, stratégiai céljainak megvalósítása és az Akadémia bevételeinek kiegészítése céljából.
- 10.2 Az Akadémia törekszik a tudomány iránt elkötelezett mecénások bevonására stratégiai céljai (így például kutatók, kutatóhelyek támogatása, intézetek, ösztöndíjak, alapítványok alapítása) megvalósítása érdekében.
- 10.3 A magánfelajánlások és adományok kezelésének szabályait a Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Szabályzat tartalmazza.

Záradék

Jelen Vagyongazdálkodási irányelveket az Alapszabály 66. § (14) bekezdésében foglalt rendelkezése alapján az Akadémia Közgyűlése 2023. május 9-én hagyta jóvá.

Ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Akadémia Közgyűlése által 2012. május 8-án jóváhagyott Vagyongazdálkodási irányelvek a Magyar Tudományos Akadémia vagyonával való gazdálkodásának elveiről és gyakorlásának szabályairól.